

Сыаната
2 халчы

(ССКП КК Первэй Маайдаабы
Ыгырыыларыттан).

«Ленинизм — тыннаах айымныылаах үөрэх, үлсбэ эрэллээх салаа» дээн дакылаата ССНН КК Политбюротун чилинэа, ССНН КК секретара М. С. Горбачев онордо.

Үрдүн үнүү эвенелара—скин өңөрүү
көдүүнүн үрдэтин бөйбүбүл—едивинчалара
йинилер оройуонига тиза хайайыстыба-
тин бу хаалкылаах салатын өрө көтө-
рөгө көмөлөһөр сөрүктээхтэр.

М а а й и н н и н н э з з и
В а х т а б а

Б. СЕДАЛИЩЕВ

Сонордугтартан ордун алган Калтанах отделение кыргыздар булчуга, оройуна уруксуз жерлерден. «Белгилер»

M. IBAÑOR

Күнн-баш ирлэхтэр
аһан эрэр кыстык нэм-
гэр техниканы үрдүн нө-
дүүстээхтик туһаныыта

Космонавтар Титов,
Срекалов уонна Сереб-
ров доруобуйаларын ту-
руга үнүтэй.

(CCTA).

ЫЧЧАТ САНААТЫН ТУТУОХХА

Хаталыга муус устар 26 күнүгөр сыахтаары комсомольской тэрилтэ ас-уот программанын олоххо киллэрингэ комсомольской тэрилтэлэр «Фруктарын туһунан» БВСЛКС райкомун VII пленумун уураабын дүүрүлүстө. Дакылааты тэрилтэ секретара Праксиса Петрова өткөрдө.

Тыл эпит комсомолдотар, адэр производствениктар сүөһү иитинигэр баар этэстэри сытыы критикага тартылар, ыччат үлэллэр, сынылар усулуобуйанын тэрийин болпуростарыгар аһаастык көпсөттүлөр.

— Совхоз салалтата ыччаты фермада уһун бодьдоххо үлэлэтэр ба-
дэлаах буоллагына, усу-
луобуйаны тупсарыга
эрчимнээх дьаһаллары
алыан наада, — диктэ
«Ылык» ферма ман-
ныксыта комсомолка
Розалия Догордурова.

— Билин сый ахсын ту-
дорсабыт да, хотоммут
уутуларын кыайан туо-
раппатылар. Уопсай дьэ,
кыһы да сылын өрө-
мүөннэмэккэ, бөһүөлөк-
тэ сылдан үлэллэргэ
дүүрүлүстө. Билин дьэ
ол дьэбитигэр көстүбүт
эрэри, ис өгөһуута

едьас мөлөх, саатар кы-
рааската суох — кийи ку-
та-сүрэ тохтообот.

Кийи итэнтөн салгыы
ферма үлэлиттэро кили-
бинэп, этиэн, арылган
быстарыылар тахсарын
агына. Ону биригэдири
бил-көрө сылдан кы-
ламматын тулуйуллубат
быһынан аахта.

Эдэр рабодайдар сын-
ныланы тэрийингэ олох-
тоох сельской Культура

лаанын 61 эрэ бырыһыан
голордо. Ол сүрүн бири-
чиниктэ — ымаа хаас-
байдык кытарарына.
Ылырыын техник-осе-
менатор түптээн үлэлэ-
бэтэ. Бу форма тахсар
Биттики сайылыгар сүө-
сүһүттэр озорор дьыла-
ригэр, этиктэртэ өрө-
мүөн барбатага ыраатта.
Дьэ чорон соҕотох тү-
нүктээх, сатаайы тыл,
эрдах курдаттыы ааһар.

Комсомольской олох

дьэтин үлэлиттэр кикэ
критическэй этиктэри
онордулар. Кулууп ис,
тас өгөһуута дьадагы,
куруһуонтары үлэлэтэргэ
сөптөөх тэрил, мисэ
суох, музыкальной инст-
руменнар булдуллубаттар.
Культура дьэтин сана
үлэлиттэро көхтөөхтөр
ынан бары, кинилэргэ
сөптөөх өйбүл өгөһул-
лубат.

Сутулаан ферматын
адэр манныксыта эдэр
коммунист, БВСЛКС
райкомун чилинэ Еудо-
кия Яковлева коллекти-
сын оловун билиһиннэрдэ
итиэнэ баар итэстэри,
кэни кыһыан-абаран
туран, арыйда. Ферма
кыстык алта ыһыгар бы-

Усулуобуяа тари-
линнэринэ, ыччат ферма-
да үһүс сылын хаалан
үлэлэһинин болпуросты
быһарыллыа, — диктэ
Анна Кривошапкина
(манныксыт, «Метта»
ферма). — Хомойох
кийи, ол кыалыбат. Ха-
нас Эбэро сымеодор оло-
го суох дьыда озордол-
лор. Үлэ тэрилэ үчүгэй-
дик хааччылаабыт. Би-
лигин күрдээхпит да
суох.

Хатылы отделиннэ
сыл ахсын кыайан от-
тообот. Бу дьылаанан
быһыл эрдэттэн дьары-
танан, маһиһиккэ оттоо-
бокко хаалар бири да-
ны кийи суох буоларын

ситиһарга БВСЛКС рай-
комун чилинэ, адэр ком-
мунист, сылыһытар
эвэнсөйдара Егор Но-
вин эттэ. Кийи ардыгар
сорох үлэллэр ыччаттар
паар усулуобуйаны ту-
рорсуулан туйаһыларын,
кыалыах да айылаары
бөлүлэро оторбосторун
сэмэлэстэ.

Комсомолдотар актив-
ностарын эпитиһнэстэ-
рин үлэлтин болпуросты-
тарыгар сөптөөх комсо-
мун секретара Е. А. Си-
дорова тохтоот. Кийи
фермаларга үлэ режис-
ма билигин дагы кы-
таамактык тулуйуллуба-
тын, сорох адэр рабодай-
лар үлэллэригэр аспити-
һэе суох сыһыаннаах-
лары, холбур, хотон-
норун аапын, түнүгүн
сепнакка кырийи ты-
мыталларын критикалаа-
та.

Муныахха Субуруус-
кай аатынан совхоз ди-
ректора А. В. Ефремов,
партком секретара С. И.
Никитин, кылаабынай
аотехник Н. С. Кры-
лова, сельсовет исполко-
мун председатели Н. Я.
Чичигинаров, отделение
управляющей И. И.
Яковлев кыттыны ыл-
лылар, тыл этилэр.

В. ФЕДОРОВА,
БВСЛКС
райкомун секретара.

Үлэ коллектива — общество — сүрүн ячейката

АКТИВНОСТЬ ВСССР УРДУӨ

«Якутмежсовхозстрой» Я-
мехколониатын коллек-
тива байыл бастакы
квартилга 187 тыһ. солк.
тутар-танар үлэни ы-
тан соруудагы толордо,
ааспыт сый туһааннаах
кэминээбиттэро ардук
көрдөрүүлээнэ. Ол эр-
ри сорох биригэдэлэргэ
үлэ онорумтуота олус
намыһах. Техника голо-
ру туһанылаабатынан
тутуу матырыйаалларын
кэминтэр тирэди кыа-
лыбат. Аһардас итэнтөн
сыл үс ыһыгар 53 кийи-
күнэ сүттэ.

Ити барыта алын үлэ
коллективтарынан ула-
хан тутулуктаах. Ол ту-
һунан муус устар 21 кү-
нүгөр мехколонна кол-
лективни уоһкай мун-
һаар кийи көпсөтин
буолла.

Муныахха «Үлэ кол-
лективтары уонна ки-
нилер предприятиялары,
учреждениялары, тэрил-
тэлэри салайыга оруол-
ларын үрдэтэр туһунан»
СССР Союзунун быра-
йаагы туһунан» дакы-
лааты ССКП райкомун
секретара Е. М. Макаро-
ва өткөрдө.

Союзон бырайыагыт

дүүрүлүһүнэ тыл эпити-
маастар Н. В. Сидоров
бырайыакка үлэ колли-
тивын оруолун салгыы
үрдэтингэ ураты суолти
бэриллибитин бийирэтэ,
бырайыакка пенсионер-
лар хустарынан кыһа-
ны көрүлүбүтүн саа-
май сөптөөдүгүн аахта.

Союзон бырайыагыт 12
нестатийатыгар кадр-
лары бэлэмнээһингэ, 14-
с ыстатийатыгар экон-
мическэй көбүлэһин
фондаларын түнэттигэ
уонна туһаныга үлэ
коллективтарыгар кийи
бырааһтар бэриллилэро
көрүлэр. Ошон сибэс-
тээн араатар коллекти-
үлэлиттэрин оҕолорун
тутуу идэлэригэр үөр-
тэринин тэрийэргэ, көлөр
пятилеткага профила-
кторийи тутарга этии кил-
лэрдэ.

Мехколонна начальни-
га С. Н. Плотишников бай-
тин этиитигэр үлэ кол-
лективтары туһунан
СССР Союзунун быра-
йаагы социалистическэй
демократияны салгыы
сайыннарыга кийи
суоллары арыларын бэ-
лэстэтэ. Бырайыак 16-с
ыстатийатыгар пред-
приятиялар уонна тэрил-
тэлэр көмө хаһаайысты-
баларын тэрийин уонна
үлэлэтин туһунан, тус
байыаа хаһаайысты-
балар тэрийин туһунан
этилэр, дикр кийи сак-
тыт. Ол эрэри ону тэ-
рийингэ сир болпуросты
тутууга хаалбыт. Мин
сөптөөх тэрилтэлэр кө-
мө хаһаайыстыбалары тэ-
рийиллэригэр сирин тас-
сала сиреттэн биэри-
ти олохтоох Советтар
быһаарыахтаахтар.

Муныах кыттылаах-
тара ССРС Союзунун
бырайыагыт бири сана-
нан бийирэтилар.

С. ЧИЧИГИНАРОВ.

Сорук: ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛИИРГЭ

Пятилетка үһүс, сүрүн,
сылдан бастакы кварта-
лаагы соруудагы ору-
луан промышленной пред-
приятиялар, тутар уонна
хааччылар тэрилтэлэро
үлэ сүрүн көрүһнэригэр
аһары толортообуттар. Та-
саарынай бородууксуя-
ны озорго тэтимэ быды-
рылыгытаагар 12,3 бы-
рыһыаннаан үрдэтэ. Во-
родууксуяны батарыи
балаана 101,3 бырыһыан
түдөрүлүһүнэ. Тутуу та-
рылаларын үлэлэрин кэ-
кэйэ ааспыт сый туһаан-
наах кэминээбиттэро ла-
пы улааппытын үрдүкөн,
көмөрлөһүт бэдэрэст бы-
лаан муһарылыа.

Сорук — бородууксуя
хааччытаатын тупсаран
туран, былааны үлэ бары
поменслатурнай көрү-
нэринэн аһары толоруу,
тутулар объектарга
эриэ-дэхситик үлэлээһин
уонна көрүлүбүт үбү
толору туһаныы.

Былаан, сүһүһүнэ, бо-
родууксуя бары көрү-
нэригэр толорулуһа. Ол
эрэри сорохтор билигин
да маннаха сөптөөх
суолтаны биэро иликтэр.
Эт-үүт комбината (ди-
ректор Макаров С. Д.)
сыата суох үүт аһылы-
тары оноруу былаанын
ыраабынан толорбото.
Кыах баарын үрдүкөн
суораты, творогы, о. д. а.
100 тоннаны онорор бы-
лааннаагы 5,7 эрэ
тоннаан толордо. Кол-
лектив бу улахан
хаалыһын туоратыах,
үрүп ас көрүгүн эбэ-
тин нэһилиһингэ тиһи-
ни быспакка атылаа-
һын хааччылаах тус-
таах.

«Сельхозтехника» хол-
боһун (управляющий Во-
ринов Е. А.) квартал ус-
тата эриэ-дэхси үлэлэтэ

эрэри, автомашинна өрө-
мүөнүн, хотон механиз-
ацияны техникскай кө-
рүү былааннарын толор-
бото. Холбоһук бу күн-
нөргө тракторнай парка-
ны техникскай көрүүгэ,
сааскы ыһыга уонна от
хомуругар техниканы
бэлэмнээһингэ болдомто-
тун күүһүрдэро эрийил-
лэр.

Мехолонна (начальник
Евграфов Г. Н.) табаары-
най бородууксуяны он-
орууга — уонна батарыи-
га, отук маһы таһыга бы-
лаанын тохто итэһинэ
ааспыт сый туһаан-
наах кэминээбиттэро
лаппа аччатта: 8 тыһ.
солк. аһыах табаарынай
бородууксуя онорулуһа,
саһаан тэийинин бы-
лаана 500 кубометрынан
кыаллыбата.

Бэдэрэсттэһэр тэрилтэ-
лэр байыл үлэро кийи-
рихтөөх объектарга ура-
ты болдомтоку ууруох-
таахтар эрэри, «Якут-
сельстрой» мехучасток
(начальник Артемьев
И. С.) ошохранилище
тутуутугар былаанын
баара-туога 19 бырыһыан
толордо. «Якутмежсов-
хозстрой» мехколониата
(начальник Плотишников
С. Н.) Чурапчы сели-
нэһитигэр тутулар ма-
һыныга графиктан аһа-
рынан хаалла. Бу об-
ектарга үлэ булгуччу
күүһүрдүлүөхтээх.

Үлэ онорумтуотун үр-
дэтин былаанын эт-үүт
комбината уонна лес-
хозит толорботулар. Үгүс
коллективтар үлэлит
аһаанын былаанна-
мытан таһынан тутан
отороллор. Ол түмүгэр
үлэ онорумтуота да, орто
хаһнас да үүмүт. Бу
көмөрүлүөхтээх.

Нэһилиһиннэни хаач-

чылар тэрилтэлэртөн рай-
потребобщество (бырайы-
лыһыаа председатели
Монастырев Н. И.) роз-
ничнай табаар эркирин
да, общественнай аһылы-
да былааннарын тохто.
Табаар эркирин былаа-
на 113 тыһ. солк. кыа-
лыбата. Икки эрэ эркин
предприятиета былаан-
наах соруудагы тол-
лордулар. Үгүс ма-
һылар бэлэмнэмит
кырбиклэрин ылыатылар.
Эркин үлэлиттэр таһа-
рылыбыт итэстэри
туоратар туһунан райсо-
вет исполкомун быһа-
рытын олоххо киллэ-
рингэ бырыбыһыаннаах
сөптөөх тэрийэр үлэни
ылытар наада. Ордук
прилавок үлэлиттэриттэн,
товароведтартан уонна
эркин предприятиелар-
тан директордарыттан
кэдибили күүһүрдүөххэ.

Ологу-дьаһагы хаач-
чылаах производствений
управлениета (начальник
Наумов Н. М.) квартал-
лаагы соруудагы толорон
иһэр эрэри, атах таһа-
һын өрөмүөннээһин, фо-
тография уонна ритуаль-
най өйбөдү озорго бы-
лааннарын толорбото.

Үлэ коллективтара
этэстэри туоратар, пя-
тилетка үһүс сылын бы-
лааннарын бары көрү-
нэринэн толорууну хаач-
чылар туһунан тэрийэр
үлэлэри салгыы тупса-
рыах, кэдибили күүһүр-
дүөх, хаалыһаага суох
үлэллэр кийи хаһааһы-
ны кийиһик тэийтэргэ
туох кыаллары барытын
оноруох тустаахтар.

П. КИРИЛЛИН,
райсовет исполкомун
председатели солбу-
йааччы, райплан
председатели.

Субуруускай аатынан совхоз Болго-
рота 11 тыһ. солк. үлэни толордулар.
Коллектив кийи туттар үлэлиттэринин
Василий Павлуцкий, Игнатий Нартузон,
Иван Лебедев буолаллар.

СНИМОВКА: биригэдири Д. Седла-
шев (уңа дики) рабодайдарга үлэ кол-
лективтары оруолларын үрдэтэр туһу-
гуннугун байымытыгар тирэтилар, ба-
нан Союзон бырайыагыт билиһиннэро.

Ада дойду Улуу сэри-
тин кыттылаахтарыгар
ССКП Кийи Комитетин
уонна ССРС Министр-
дарын Советын уураах-
таах көрүлүбүт чэл-
чэтиһэр уонна кийи-
лэри олсх-длаах өтөгү-
нн хааччылаахы туп-
сарыга олохтоммут дь-
һаллар тустарынан аас-
пыт өттүгэр хаһыаттарга
элбэхтик суруллан туар.
Ошон мун бу сырыһа
онно ахтылаабыкка хаал-
быт сорох болпуростар-
га тохтооһун баара-
бын.

Райсовет исполкомун
1981 сый тохсунньу 23
күнүнө: 13 М-дээх бы-
һаарылыһаар маһыны
этилэр.

—Ада дойду Улуу сэ-
ринтин кыттылаахтара
партия уонна правитель-
ство туһааннаах уураах-
тарынан уопускалары
сыл ханнын баарар кэ-

ИСТИН КЫҤАМНЫ

митер ылаалларын, сыла-
нык нэһилиһингэ ха-
наа суох уопускаанан
туһаналларын олохтуур-
га;

—сэрин ветераннарын
общественнай туһалаах
үлэлэбит тэрийтэлэри-
гэр сыһыартаан транспо-
ртынан хааччылаахы
оохтууругар Чурапчы
сельской Советын испол-
комун соруудагытарга.

Аэропорка, маһыны-
нарга, о. д. а. — хаач-
чылаах этиктэригэр сэ-
рин ветераннара уоча-
рата суох хааччылаах-
таахтары бары билэбит

эрэри, ардыгар өйдөбүт
курдук тутуу, хатыла-
лаахтык санарыа чах-
чылар бааллар. Манна-
ха туһааннаах тэрилтэ-
лэр салайааччылар
аһаалаах ылыскалары
өтөртөрүллөро, үлэлит-
тар бэрэдэги тутуһа-
рыгар өйдөтөр үлэни
мыталлара эрийиллэр.
Ордук өйдөспөт быһыы
сакх табаардар уоча-
ратыгар тахсааччы. Ма-
һыаха сэрин ветераннара
сакх табаардары сыла-
бырда уочарата суох
ылар бэрэдэктэро алох-
томмутун умнуусоха.

Сэрин ветераннара кө-
рүлүбүт чэлчэтиһэри-
нин эрийэ суох туһаны-
ларыгар, бастатан туран,
салайааччылар кыһанал-
лара, бэрэдэги олох-
туулар наада.

Н. ПАВЛОВ,
Албан аат кудуубун
председатели.

А. КАРДАШЕВСКАЯ,
Ленин ордены
кавалера.

1983 сылга сиртэн үүнүүнү ылыны уонна
сөбүтүөпкэлааныны үрдэтэр иһин республикатааҕы
СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КУОТАЛАҤЫ
УСУЛУОБУЙАЛАРА

— 400 гектардан итэ-
бэ суох ыһылаахтарга
200 солн. биэр бириэм-
йэ уонна «Москвич» ав-

— Саха АССР Тыватын кандайыстыбатын министрствотын Вочуотунай грамотатын туттаран турган, биридчилэрэ 200 сол-

линиятынан социалистический жолдуларга сындыр 50 бырычына социальный страхованиеттан уюмга 50 бырычына ма

(Усулдуобуйалар оро-
йуон уратыларын учуот-
таан кылгатымлан ба-
ччотгонеллар).

А. КАРДАШЕВСКАЯ,
Ленин ордены
кавалера.

БЫНААРЫЛААХ СҮНҮӨХХЭ

Европа 33 государство-ларын, ону тэнэ АХШ улснн Канада-бүтүүн Европатаагы сүб мун-мээх кыттылаахтарын — представи з л э р и н Мадридтаагы көрсүхүү-нэе кытас токтобул-лрдаах хайы үнэ икки дүр сый устата салда-ан бараа. Ити көрсүхүү сөрүгүнн Европада кут-тал суох буолуутугар устата биригэ үлэлэһин-нэ Хельсинкигэ сүб мунууах саралаабыт про-цессин араас обществен-най тутулуктаах государ-ственнай кизн иттиэнэ көрдөрүтэ барыстаах по-литическай, экономика-скай уонна культурнай биригэ үлэлэһиннэрин процессин чингэтин итин-нэ салдаанын буолар.

Башы ситиһилээхтик түмүктэрин туһугар со-циалистическай, ону тэ-нэ Европа нейтралнай уонна блоктарга холбос-тоох дойдуларга бары дьулуурдарын уурбутта-рын үрдүнн Мадрид-таагы көрсүхүүдөр төрө-төһүнн уһаатылар?

Эпиэстэ кестөн турар-кынн биэр сиргэ төлөсө-нөрбүнн бириччээтти-лэн АХШ уонна кини НАТО-нан чугас союз-лаахтарын обстрекцио-нистескай, артыһык эт-тэхтэ сабатаастыыр, так-тикалар буолар. Вашинг-тон ити тактикага хан-най сыаллаабыт?

Ити бонпууоска эп-

шоттиригэ американ-скай дипломатическай ведомство кистэлэннэрин өнгөһөн көрөр маадага суох. Көрсүхүү тохтууга АХШ билигин админис-трацияга күүскэ дьа-рыктанар дьылаагылар— социализм дойдуларын кытары утарыта турсуу ну күүрээһингэ өссө биэр «кылаатынан» бу-луох этэ. Вашингтонна, бадага, тынааһын итин-нэ.

Комментатор колонналары

«Тыһыны сэрин» усу-луобуйаларыгар эрэ сз-билэниини үүнэ-тэһиһэ суох улаатыннарары АХШ аан дойдуну ба-йыһанай өтүгүнн сабы-рыһылытын уонна баһы-лыстааһыны политикэ-га сөптөөбүн байыбисты-руоннугутар иттиэнэ аан дойду общественноһугар өйдөтүөхпүт дикллар быһыылаах. Итинник бы-һыы-майгы үскээтэһинн Аржаа Европада сыһаа-нар сана американскай ядернай ракеталары тар-батак туруоруу судургу буолуога диэн суоттуу-лар.

Аржаа Европа дойдула-рыгар, билээн турар. Рейтан административ-тын тыһааһыны сыһа-тыһыны мэхэйдиргэ уон-на ити дойдуларга түн-нэстииһин суоһуур «түһн» сэрингэ бөлөһөн.

Итиннэ туһайылыбыт курс кутталдааһын улам чуолкайдых өйдүүр бу-лан иһэллэр. Ол иһин, Воннаагы «Ге-нераль Андайгер» ха-һыат көрөһөһүнн кур-дук, Аржаа Европа пред-ставителлэра Вашингтон позицията «Мадридтаагы көрсүхүүдөр ситиһиннэ-лээхтик түмүктөннө-рин тогуон сөп» диэ-дыксыһаллар. Хайыат Мадридка НАТО дойду-ларын представителлэра уопсай платформалара сүөгүн туһунан сүрүбэр.

ССРС уонна атын со-циалистическай дойдулар Мадридта көрсүхүү хар-дарыта табыгастаах тү-мүк докумуонун ырытан огоруута дьулуһан утум-наах, конструктивнай позицияны тутуһаллар. Көһи төрүтүннэ, бу күн-нэргэ «советскай делега-ция баһылыга эппитин курдук нейтралнай уонна блоктарга холбосподох дойдулар толоруллубу-байрайыактара буолуогун сөп. Ононо социалистиче-скай дойдулар хас дара-ны боччумнаах кенно-пүүлэри киллэрбиттэра.

Мадридтаагы көрсүхүү-лэр быһаарылаах сү-һүөхтэригэр үктөннөлэр. АХШ уонна кини союз-таахтара көрсүхүүдэри ситиһилээхтик түмүк-түүргэ политическай дьулууру көрдөрлөрүт-тэн көрдөрбөтүрүт тэн Хельсинкигэ саралам-мал бүтүүн Европатаа-гы процесс кэлэр дьыл-бата тутулуктаах. Ону салгыырга уонна дири-кэтэргэ Европа, Европа-ра да буолуо дуо, но-уоттара тыһн интерна-сээхтэр.

В. СЕРОВ,
ССТА ырытааччыта.

Улахан суолталаах дьаһал

Саллиги утары охсу-һууга быһыы (вакцина-ция) улахан суолталаах сэротөр дьаһалынан бу-олар.

Быһыы организм ыа-рыһыны утарар дьулурун искусствоннайдык үрдү-төр. Буортута суох ми-кробтарын вакцина, сыво-ротка көмөгүнн орга-низмга киллэрдэххэ ыа-рым микробтарын бөх-сөр ураты веществалар үөскүүллэрин учунайдар дьадаһаан тураллар.

Сага төрөөбүт оҕо-го тиригин иһиннэ вакци-нация ситиһулар. Оноу-ога дьэһтэ кытаанахтык тутуһулууга үөскүүр иммунигет өр кэмгэ сыһдыһытыгар улахан оруоллаах.

Саллиги утары иккис быһыны оҕо сэттэтигэр, үһүс—12-тигэр, төрдүс—17 сааһыгар өһөһулар тиригитин иһиннэ вакци-нация оҕо төрөөбүтэ нэ-

Е. И. Курашев аатынан Чурапчы орто оскуола-тын I—III кылаастарын үөрэнээччилэригэр «Ленин оҕо сааһа» диэн темага утениһик ыытылынна.

Утениһик оройуоннаагы оҕо библиотекатын үлэ-һигэ Л. П. Монастырева саалаан ыытта. Үөрэнээччилэр В. И. Ленин оҕо сааһын уонна П. Ожогешников фотота-

оскуолатарын сыһыры-н туһунан илгитир диа-фильмы интерпретирээн көрдүтөр. Бастык үөр-энээччилэр Ася Шелемова уонна Сарга Яковлева уус-урап монтааһы төлөр-бүттэра биһирэйдэ ыл-ла. Утениһикка Ленинга ылаллаах кинигэ быһа-танкаты тарыллыһа.

СНИМОККА: утениһик кыттылаахтара (хана-уан) Павани Монастырева, Айга Смирникова, Ната-ша Бегучина, Снега Ма-карова, Сардана Андре-ева, библиотекарь Л. П. Монастырева, Нина Пав-лова уонна Люба Варла-мова диафильмы дьуу-м-тэллэр.

Редакция ПОЧТАТЫТТАН

Иллээх коллективка

Мин кулун тутар 29 күнүттөн муус устар 13 күнүгэр дьэри оройуон-наагы баһыһа хирур-гическай отделениетыгар сытан эмтэниһим. Ити 10 хонук иһигэр мин, 75 саастаах кырдыаас ки-һи, операцияланан үтүө-рэн таарыһым.

Операциялаабыт хи-рурдар Г. Н. Алексеев уонна Н. Н. Кузьмина үлэлэрин хардарыта сү-бөлөһөн, үөрэ-көтө толо-роллорун көрөн, ыа-ры-һахтарга амарах сы-һыаннарыттан, этэргэ ды-лы, «өлбүт да өндөйүөх» курдук. Эдэр медсестра-лар нистаниктара Е. Д. Ефремова сүбөтин сыһы-на түһэрбиккэ толороллор. Түүннэри — күнүстэри түбүктээх үлэлээх кол-лективка ситиһиннэ, дьолу-соргуну, баара-бын.

М. ПОПОВ,
педагогическай үлэ ветерана.

ХАҢЫАТ ЮБИЛЕЙА

Мин соторуулаарыта Амма оройуоннаагы «Коммунизм тутуутугар» хаһыат бастакы нүөмэ-рө тахсыбыта 50 сыла ту-луутугар аналлаах үө-рүүтэ-көтүүгэ кыттан кэллим. Хаһыат маннай-гы нүөмэрин 1933 сыл-лаахха муус устар 5 кү-нүгэр мин редактордаан таһаарбытым.

ССКП Амматаагы рай-комун муһаахтыыр саа-латыгар буолбут хаһыат үйэ аһардаах юбилей-гар аналлаах рабсель-кордар слеттарыгар ха-һыат активнай общест-веннай корреспонденна-ра, партиянай теритталэр секретардара, теритталэр салыйааччыллара, ыны-рыһаах малдыктар кытанылар.

Слету ССКП райкомун бастакы секретара М. Н. Сибиряков саалаан ыыт-та Хаһыат 50 сыллаах юбилейгар аналлаах дакылааты хаһыат ре-дактора П. И. Карананов онордо. Дакылаат сүн-нүүннэ испэстиигэ 20-чэ киһи тыл эттэ. Ол иһигэр мин уонна аминь бийи-гин кытта барсылыт кыр-дыаас полиграфист Г. Т. Кузьмин ити хаһыакка үлэлээбит сылларбыт туһураһынан ахтыһы-огторбунпугун муһу-бут дьон барка сэнээрэн иһитинилэр.

Слет үлэтин түмүкүү-рүтэр райком бастакы секретара Амма кырыс сирин баһылааһын кэ-снэллэрин туһунан сий-диһи кэпсээтэ, бу дьыла-

ра рабселькордар сорук-тарыгар тохтоото.

Балларбыт сыһылаа-ны да бэрнэ тарыһаллар эбит. Виленилээх мело-дистка, Саха АССР куль-туратын үтүөлээх үлэһи-тэ Ольга Иванова сама ырыаларын, норуот та-ланналар И. М. Неуст-рсов—Ырыа Ылдьаа кыр-дыһылаага сонньоһунун ордук бийирсэн иһитин Илья Михайловичка диктэтигэр сыһыан бу уран тарбахтаах онорбүт урууһуларын соҕо-мах-тайа көрдүм.

Гражданскай сэрин му-зейыгар сырытыһнардь-лар. Ононо биэр туспа-кэскэ легендарнай Са-һыл Сыһыны диораматын олус үчүгэйдик онорбут-гарын сэнээрдим. Бийи-нэ, хэ да историческай суол-талаах событиелары итинник өлбөт-сүһүт үйэлээх тыһа онорон кэ-ригээһиннэ кыаллыан сөп этэ диэн санаатым.

«Коммунизм тутууту-гар» хаһыат билигин редактора П. И. Карана-нов оччолорго, мин ре-дактордаан хаһыат бас-такы нүөмэрин иһин бат-тыыр кэмнэр, күн сирин көрө иһик эдэр киһи эбит. Ол эрэри коллек-тивны түмөн хаһыат ба-йытын коллективнай агит-татор, пропагандист уон-на тарыһаччы буолар үр-дүк аһалын чинэстээхтик толорорун көрөн олус үөрдүм. Эдэрдэргэ өссө үрдүк ситиһиннэ баа-рабын.

Е. А. МАКАРОВ.

Редактор А. Е. ЧЕРНИНГАРОВ.

Эһилик Эрстиин аатынан совхоз саалат-та. Холотоо сельсоветын исполкома, совхоз отделениетын совета колхозунай тутуу вете-рана.

ПОСЕЛЬСКАЯ Афанасий Иппокентьевич уһун ыарахан ыарыһтан өлбүтүн, диригини ку-рутууһа туран, иһитинирэбит. Быраата, сэнэлэра, айыахтара.

Таптыыр эдьийим, эдьэбит.

МАКАРОВА Екатерина Дмитриевна ыарахан ыарыһтан өлбүтүн, диригини ку-рутууһа туран, иһитинирэбит.

ПЛЕМЕННОЙ ҮЛЭ УОННА СҮӨҮНҮ УУҢАТЫ

(Бүтүүтэ. Ийини 3-с өтү көр).

Племенной үлэ учуоту эрийэр. Отгон учуот сүө-һүнү нүөмэрдээһинтэн сараланар. Бийиги сов-хозтарбытыгар ити күн бүтүгүгэр дьэри бэрэ-дэһинэ иһик. Ол түмү-гар сүөһү төрдүн-ууһун үксүгэр «сүтэрин» кэби-лэбит. Совхозтарга сүө-һүнү 8 племен-учуоттунтар учуоттуулар. Ононо оло-һорон отделениелар зоо-техниктара анализтары огторуохтаахтар, булгуч-чулаах зоотехническай үлэни ыһыахтаахтар-та. Отгон билигин пле-мен-учуоттунтар сыһаалаах, саралаах үлэлэре ситэ туһанылыбыт, үксүгэр нумадьыа хаалар. Ити зоотехниктар племен-үлэ-һин аһаан-миннэ дьа-рыктааматтарын көрдө-рөр. Дьинэр, итиннэ оло-дурган ыһагы бронтааһы-ны ыһыахтаахтар, аһыар оҕустар хаачыс-тыбаларын быһаарыах-тохтоор, үөскөһүгэ хаа-ларыллаах оҕус бороду-клары сүүмэрдээхтээхтэр, сүөһү төрдүн-ууһун чуолкайдьахтаахтар. Бу үлэни совхозтар кыла-былай зоотехниктара кинигизтээхтэр.

Бийыл бастакы квар-талга сизмализмт ыһах-тар уулаһыларга 38-эра бырыһыан. Ононо сизмализмн технология-тын уларытыы эрөйдү-лэр. Бийылгыттан ви-зецерикальнай ыһама-а киирин көрдөнүллэр. Ол эрэри ону бары осемена-тордар билэр буолбатах-тар. Сизмализмн, хотон-го буолбакка, аналлаах пууһига ыһыахтаах, ононо сана ыһамаа кии-рингэ бөлөһөннэрин сүбү-күннэртэн саралаахха. Итиннэ кэлэр сыһан-тонмут сизмализм буоһа-тыһа кииригэ табыгас-таах усулуобуйа үөск-тэлиһэр.

Түмүктөн эттэххэ, сүө-һү иһитиннэ хаачыс-тыбаны тупсарыны техно-логическай диссипини-кени үрдэтэригин мо-дуйар.

А. ЗАХАРОВА,
племен-холбоһук начальнига.

БИНИГИ ААДЫРЫСЫТ: почтогай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.